

TSJECHIË

ČESKO REPUBLIKA

TSJECHISCHE REPUBLIEK

Tsjechië (*Česko*), officieel *Česká republika* (Tsjechische Republiek) is een land in Centraal Europa. Het land grenst in het westen en noordwesten aan Duitsland, in het noorden aan Polen, in het oosten aan Slowakije en in het zuiden aan Oostenrijk. Sinds 1 januari 1993 vormt Tsjechië een zelfstandig land, daarvoor was het gebied het westelijke deel van Tsjecho-Slowakije. De hoofdstad is Praag. Tsjechië werd in 1993 lid van de Verenigde Naties, in 1995 van de OESO,

in 1999 van de NAVO en in 2004 van de Europese Unie.

Tsjechië bestaat uit 14 regio's en telt bijna 11 miljoen inwoners. Tot 1950 was driekwart van de Tsjechen rooms-katholiek, nu verklaren ongeveer 75% tot 79% van de inwoners van de Tsjechische Republiek geen religie of geloof te hebben in enquêtes, en het aantal atheïsten (30%) is het op twee na hoogste ter wereld, na dat van

China (47%) en Japan (31%).

hřbitov = begraafplaats

PRAAG

In het hart van Praag ligt het Oude-stadsplein. Aan de gevel van het oude raadhuis bevindt zich een astronomisch uurwerk uit de 15de eeuw. Ieder vol uur openen zich de luikjes, waarna de Optocht der Apostelen voorbijtrekt. De optocht begint nadat de Dood de klok heeft geluid. Eens luidde de klok voor allen die in Praag zijn begraven. Er zijn in Praag 72 begraafplaatsen, waarvan 29 gemeentelijke. De gemeente Praag is een conglomeratie van vijf steden en 37 dorpen en plaatsjes die in 1922 zijn samengevoegd tot één stad. De oude dorpen, met ieder hun eigen begraafplaats, zijn stadswijken geworden.

Begraafplaatsen zijn geschiedenisboeken, waarvan de bladzijden door elkaar zijn geraakt. Ze vertellen de geschiedenis van de steden en dorpen, van beroemdheden en gewone stervelingen. Bovendien laten ze in hun graftekens en grafmonumenten de verschillende uitingen van kunst en cultuur zien, vaak in miniatuur en op een kleine oppervlakte.

In Praag graven we aan de hand van graven, graftekens en begraafplaatsen in telkens een ander hoofdstuk van de geschiedenis: de heersers, joden, Pragensers en kunstenaars; kortom, de mensen die samen de geschiedenis van Praag gemaakt hebben.

DE HEERSERS IN PRAAG

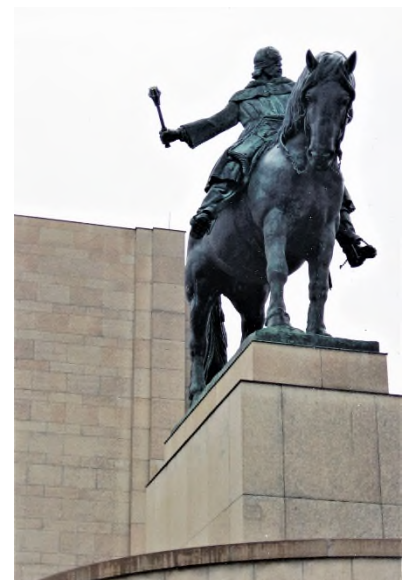

St. Vituskathedraal

St. Jorisbasiliek

Heersers werden op belangrijke plaatsen begraven, in kerken of mausolea. Dat zien we ook bij de koningen, keizers en communisten van Praag. Heersers van de drie dynastieën (Přemysliden, Luxemburg en Habsburg), die vanuit Praag geregeerd hebben, liggen begraven in de Sint Vituskathedraal en in de Sint Jorisbasiliek op de Praagse Burcht. De leiders uit de communistische periode hadden hun eigen mausoleum op de heuvel Žižkov.

Žižkovmausoleum

DE JODEN VAN PRAAG

De joodse traditie laat geen grafruiming toe. Daardoor is veel bewaard gebleven en zijn vooral joodse begraafplaatsen een bron van informatie over de geschiedenis van deze bevolkingsgroep. Dat geldt ook voor de begraafplaatsen in Praag. De Oude Joodse Begraafplaats (ca. 1430-1787) is na Worms de oudst bewaard gebleven joodse begraafplaats in Europa. Het is vanwege de schijnbare chaos van de grafstenen een toeris-

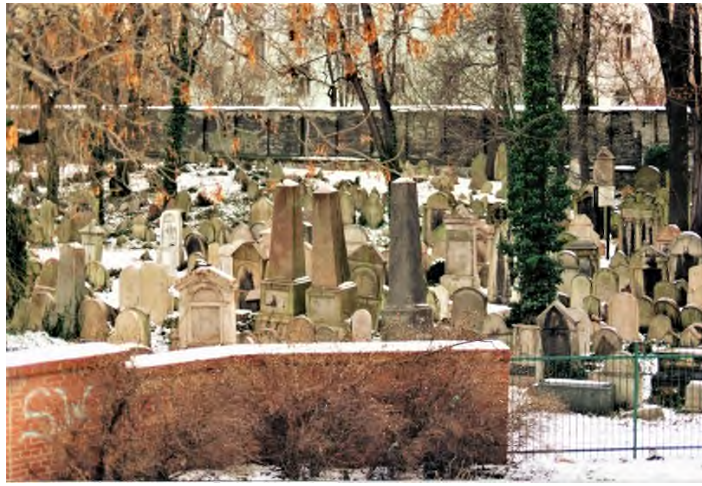
tische trekpleister geworden. Als intermezzo begroeven de joden hun doden tussen 1787 en 1890 op een al bestaande joodse begraafplaats in Žižkov.

De Nieuwe Joodse Begraafplaats (vanaf 1890) in Vinohrad, waar o.a. Franz Kafka ligt begraven, geeft een goed beeld van de verschillende kunststijlen uit de overgangstijd van de 19^e naar de 20^e eeuw. Er is vooral veel Jugendstil.

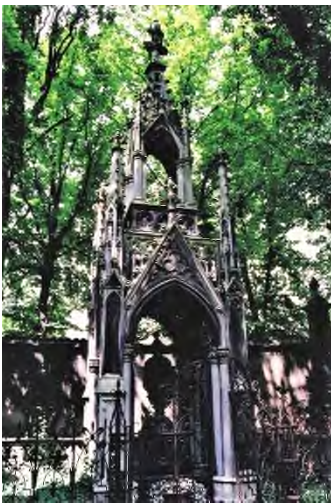
STARÝ ŽIDOVSKÝ HŘBITOV - OUDE JOODSE BEGRAAFPLAATS (ca. 1430-1787)

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV ŽIŽKOV - JOODSE BEGRAAFPLAATS IN ŽIŽKOV (1787-1890)

NOVÝ ŽIDOVSKÝ HŘBITOV - NIEUWE JOODSE BEGRAAFPLAATS (1890)

DE PRAAGSE BEVOLKING

In de wijk Vinohrady in het oosten van Praag is zo'n concentratie van begraafplaatsen, dat je kunt spreken van een begraafplaatswijk: de grote stadsbegraafplaats van Olšany, een oorlogsbegraafplaats, een Russisch orthodoxe be-

graafplaats, de wijkbegraafplaats, het crematorium met columbarium en urnentuin en de reeds genoemde Nieuwe Joodse Begraafplaats. Het geeft een goed beeld van de geschiedenis van de 'gewone' bewoners van Praag.

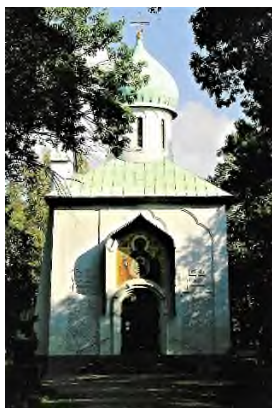
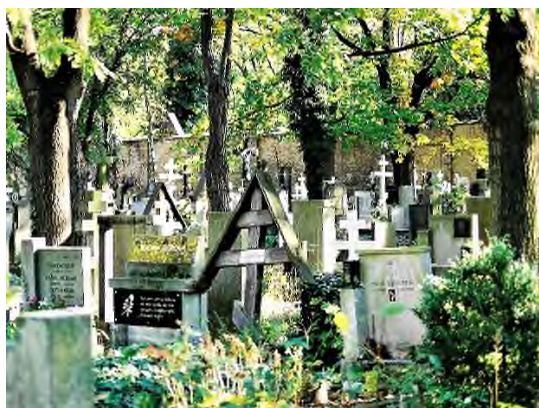
OLŠANSKÉ HŘBITOVY - OLŠANY-BEGRAAFPLAATS (vanaf 1679)

ČESTNÁ VOJENSKÁ POHŘEBIŠTĚ - MILITAIRE EREVELDEN

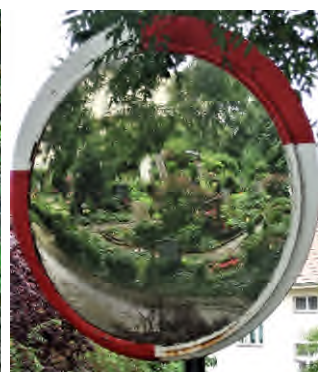
RUSKÝ ORTODOXNÍ HŘBITOV - RUSSISCH ORTHODOXE BEGRAAFPLAATS

VINOHRADSKÝ HŘBITOV - BEGRAAFPLAATS IN VINOHRAD

KREMATORIUM STRAŠNICE - CREMATORIUM IN STRAŠNICE

DE PRAAGSE KUNSTENAARS

Het waren vooral de kunstenaars die een belangrijke rol speelden in het proces van nationale bewustwording tegen het eind van de 19^e eeuw. Zij kozen als begraafplaats een kerkhof in Vyšehrad, dat uitgroeide tot de nationale erebegraafplaats. Er liggen nu zo'n 650 nationale grootheden be-

graven: schrijvers, componisten, schilders, geleerden, wetenschappers en politici. Slechts enkelen van hen zijn wereldberoemd geworden, zoals de componisten Smetana en Dvořák en de graficus-schilder Mucha. De dodentuin is tevens een galerie van funeraire kunst.

VYŠEHRADSKÝ HŘBITOV - BEGRAAFPLAATS IN VYŠEHRAD

PLZEŇ (PILSEN)

Plzeň (Pilsen) is een stad in het westen van Tsjechië en is na Praag, Brno en Ostrava de vierde stad van het land. De stad is bekend geworden als bakermat en naamgever van de pils (Pilsner-Urquell-fabrieken) en door de autofabrieken van Skoda, die in de stad gevestigd zijn.

Ústřední Hřbitov, de Centrale Begraafplaats uit 1902 is de grootste en belangrijkste begraafplaats van Pilsen. De begraafplaats is rechthoekig aangelegd met een geometrisch padenstelsel. Er zijn veel eregraven van prominente Tsjechen uit kunst, cultuur, wetenschap en politiek.

ÚSTŘEDNÍ HŘBITOV - CENTRALE BEGRAAFPLAATS

TEREZÍN (THERESIENSTADT)

Theresienstadt was achtereenvolgens vestingstad (1780-1888), staatsgevangenis (1888-1940), getto en concentratiekamp (1940-1945)

en Monument Terezín (na 1945). Naast de stadsbegraafplaats zijn er twee begraafplaatsen, die herinneren aan de tijd van getto en KZ-Lager.

MĚSTKÝ HŘBITOV - STADSBEGRAAFPLAATS

NÁRODNÍ HŘBITOV - NATIONALE BEGRAAFPLAATS

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV - JOODSE BEGRAAFPLAATS

Laan der volkeren: 13 landen waaruit inwoners naar Terezín zijn getransporteerd

KUTNÁ HORA : SEDLEC KOSTNICE

In het stadsdeel Sedlec van Kutná Hora ligt onder de Allerheiligenkerk op het voormalige kloosterkerkhof het kostnice = knekelhuis, dat al eeuwen in gebruik was. Toen het klooster in 1784 door keizer Joseph II werd opgeheven, werd alles opgekocht door de familie Von Schwarzenberg. Fürst Karl von Schwarzenberg nodigde in 1870 houtsnijder František Rint uit het interieur

van de crypte opnieuw in te richten en orde te scheppen in de bottenberg. Rint zag daar wel been in en heeft in de kelder al zijn creativiteit kunnen botvieren. Uit het gebeente van ca. 40.000 mensen schiep hij zijn kunstwerken: kelen, monstransen, slingers, een kroonluchter, kandelaars en het familiewapen van Von Schwarzenberg.

